

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Sporurile preoției

Cu data de 13 Septembrie c. Nr. 35699, On. Minister al cultelor și artelor a trimis în sfârșit Ordinariatelor noastre episcopice instrucțiile necesare pentru calcularea sporului ce se acordă, în temeiul cunoscutei legi a armonizării, membrilor clerului.

Sumele indicate drept bază a acestor instrucții sunt — cu mici și neînsemnate excepții, cari, evident, nu pot fi decât greșeli de transcriere — cele cuprinse în legea publicată la 1 Iunie c. în Nr. 118 al „Monitorului Oficial”, din cari se acordă acum, începând cu 1 Maiu c., câte 80 la sută din diferența ce rezultă pe urma scăderii sumelor primite pe luna Aprilie din cele fixate de legea armonizării. Pe lunile Maiu, Iunie, Iulie, August și Septembrie diferența aceasta se va ordona acum deodată, iar pe viitor sumele sporite se vor ordona ca salar curent după normele obișnuite.

Sumele prevăzute în legea armonizării pentru singuraticile categorii de preoți le-am dat încă în Nr. 23 dela 4 Iunie c. dar pentru ca cei interesați să fie orientați și asupra gradățiilor de care se vor împărți, mai dăm odată cifrele referitoare la preoții din cura animarum, din cari, scăzând suma primită pe luna Aprilie, oricând poate calcula cu ușurință cât are să primească în temeiul celor 80% ce i-se acordă.

Ele sunt următoarele:

1. **Preotlicențiat. Rural:** fără gradăție 5050 Lei, cu 1 gr. 5800, cu 2 gr. 6530, cu 3 gr. 7270, cu 4 gr. 8020. **Urban II:** fără gr. 5650, cu 1 gr. 6480, cu 2 gr. 7510, cu 3 gr. 8140, cu 4 gr. 8970. **Urban I:** fără gr. 5950, cu 1 gr. 6820, cu 2 gr. 7700, cu 3 gr. 8570, cu 4 gr. 9450.

2. **Preot cu Institut teologic și bachelant. Rural:** fără gr. 4330, cu 1 gr. 4960, cu 2 gr. 5600, cu 3 gr. 6240, cu 4 gr. 6870. **Urban II:** fără gr. 4840, cu 1 gr. 5550, cu 2 gr. 6260, cu 3 gr. 6970, cu 4 gr. 7680. **Urban I:** fără gr. 5100, cu 1 gr. 5850, cu 2 gr. 6600, cu 3 gr. 7350, cu 4 gr. 8100.

3. **Preot cu Institut teologic, fără bachelant. Rural:** fără gr. 3920, cu 1 gr. 4450, cu 2 gr. 4980, cu 3 gr. 5510, cu 4 gr. 6040. **Urban II:** fără gr. 4380, cu 1 gr. 4970, cu 2 gr. 5560, cu 3 gr. 6150, cu 4 gr. 6750. **Urban I:** fără gr. 4620, cu 1 gr. 5240, cu 2 gr. 5870, cu 3 gr. 6500, cu 4 gr. 7120.

4. **Preot cu Seminarul superior (Morala și Cursul pregătitor). Rural:** fără gr. 3200, cu 1 gr. 3570, cu 2 gr. 3940, cu 3 gr. 4310, cu 4 gr. 4680. **Urban II:** fără gr. 3570, cu 1 gr. 3980, cu 2 gr. 4400, cu 3 gr. 4810, cu 4 gr. 5230. **Urban I:** fără gr. 3760, cu 1 gr. 4200, cu 2 gr. 4630, cu 3 gr. 5070, cu 4 gr. 5500.

Mărunțișuri cu tâlc

Ce putem învăța din atitudinea preoției și a credincioșilor ortodoxiei sibiene

de DR. NICOLAE LUPU.

Mitropolitul Andreiu Șaguna, în conversația avută cu ministrul Thun la 7/10 Septembrie 1857, a spus între altele: „Tot insul bine face dacă rămâne pe lângă convingerea sa; dar apoi să păzească ca cu convingerea sa religioasă să nu fie nimănui spre stricare...” (Dr. I. Lupaș, Mitropolitul Andreiu Șaguna, Sibiu 1911 p. 108).

Nu știm, dacă frații greco-orientali dela Sibiu au vre-o convingere, sau nu, nici dacă au respectat vreodată cuvintele marelui lor arhieru, sau poate cred, că acele cuvinte trebuie observate numai de aceia cari nu se pot împodobi cu titlul atât de puțin canonic de „biserica dominantă”. Știm însă, că decând bunul Dumnezeu ne-a învrednicit, atât pe cei dela Sibiu, cât și pe noi cei dela Blaj, să ne putem numi cetățeni liberi ai României mari nu le respectează deloc „Telegraful român”, gazeta lui Șaguna — care promitea, că el și eparhia lui *nu va face nimănui nici o dosadă* (Dr. I. Lupaș, op. cit. p. 108), *ci se va mișca liber în drumul ce și-a însemnat spre a ajunge la scopul ce și l-a propus, de a învăța și a folosi pe poporul român* (Programul „Telrom.” vezi Dr. I. Lupaș, op. cit. p. 169) —, nu numai că nu se ține de program, dar parcă și-a format un altul cu totul opus celui dintâiu deoarece vedem cum azi aleargă pe răzoare după burueni, ca să stoarcă din ele venin în contra noastră a *uniștilor*, iar cu *dosada* nu ne slăbesc nici cât ai clipi din ochi. „Lumina satelor” greco-orientale, deasemenea nu face altceva decât același venin și aceeași dosadă o fermentează și o rumează pentru a putea fi asimilată și de poporul simplu și atotprimitor.

Și cari sunt urmările? Vom povesti câteva întâmplări, pentru ca din atitudinea preoției și a credincioșilor greco-orientali să scoatem învățăturile cari se impun.

Umblând și predicând prin parohiile noastre din diferite părți ale arhidiecezei, nu arareori mi-au venit credincioși greco-orientali, ca să mă întrebe în simplitatea lor, că pentru ce preoții lor nu merg să învețe la Roma, ca să știe predica, pentru că — spunea un țaran fruntaș de pe Târnavă — „preoții noștri nu știu predica, dle părinte, decât *despre Papa, despre papistași și despre uniștii dela Blaj, pe cari îi fac în fel și formă: că s'ar fi dat cu Ungurii, și că ar vrea să prăpădească biserica noastră și să ne cânte în ea cu organele și în limba latinească*. Despre patimile Domnului, despre spovedanie și cuminecare, sau despre tâlcuirea Evangheliei nu ne vorbesc niciodată. Apoi nu și-ar deschide gura la o înmormântare, la vre-un

botez, sau chiar și pe uliță, fără să-și bată joc de uniști și de Blaj. Noi suntem foarte mulțumiți de dta, și ne-am socotit noi câțiva inși să mergem la Sibiu la mitropolitul și să-i spunem că nouă să ne trimită popă dela Blaj, sau să-i trimită și pe ai noștri la Roma să învețe, sau măcar la Blaj, că ne-am săturat de atâtea batjocuri ce pun pe uniști”.

Niște țărani de pe Secaș deasemenea mi-au zis, că dacă aș vrea să merg preot la ei în sat, ei m'ar cere sau dela Sibiu, sau chiar dela Blaj care, după zisa lor, este mai mare decât Sibiu, și că după Blaj numai Roma este mai mare, de unde a și pornit Traian.

În săptămânile trecute am fost într'un sat chiar în sinul ortodoxiei sibiene, unde iarăși îmi vine un grup de țărani: „Părinte — îmi zice unul — noi suntem de *cei noi dela Sibiu*, și am venit să te întrebăm dacă într'adevăr este păcat să mergi la biserica uniștilor, sau la *cea veche*, căci popa nostru a zis, că e păcat mare, și că cei vechi sau *papistași* — cum le zice el — toți merg în iad. Noi nu credem ce zice el, pentru că îl știm că nu stă pe vorbă, deoarece anul trecut a zis că-i mai bun *Avarescu*, acum zice că's mai buni *lăibărarii*, iar despre uniști tot numai rău zice, pentru că's *nașionali și papistași*”. Eu, se înțelege, i-am întreat că ce fel de om este preotul lor, la ce ei au început să-mi povestească cum din cauza lui trec oamenii la pocăiți cu diumul.

*

Am încrestat acestea apropos de zisele mitropolitului Șaguna, ca să înțeleagă frații *cei noi dela „Telegraful” și „Lumina satelor”* greco-orientale, că deși dior caută mereu să ne facă nouă stricare, totuși între oamenii cinștiți ponegririle nu prind. Dar mai mult le-am spus pentru preoția noastră, care poate desprinde din ele următoarele învățăminte:

1. În predici să propovăduiască pe Isus Hristos cel restignit și să nu lase să treacă zi de sărbătoare fără predică.

2. Să nu batjocurească pe adversar, ori cine ar fi, și nici să umilească, pentru că umilindu-l, mai rău îl vei ațîța și îndârji în contra ta, ci unde logica și argumentul istoric nu poate pătrunde, să pătrundă iubirea creștinească.

3. Minciuna, chiar și dacă s'ar părea binefăcătoare, să n'o folosească niciodată, ci să zică cu învățatul grec Aristide: „De și ar fi folositor pentru noi, însă nu e drept”, fiind seamă și de aceea, că minciuna este fundamentul cel mai șubred, care dispăre la prima

icărare a unei raze de adevăr. Ea este scutul și arma copiilor și a oamenilor mici și josnici.

4. Preotul să fie statornic în principii, să nu vâneze interese personale, sărind dintr'un partid politic într'altul, ca vrabia din salcă în salcă; dar nici să nu facă din biserică capital politic, sau din politică capital confesional.

5. Să premerge tururilor cu exemplul, fiind seamă de cuvintele Mântuitorului: „Așa să strălucească lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru, care este în ceriuri“.

Uniții nu mai au loc în satele ortodoxe. Un prieten al ziarului ne comunică următoarele:

În comuna *Berghia*, din apropierea Băndului, jud. Mureș, comună mestecată de Români ortodocși și Unguri reformați, s'a întâmplat să se așeze și o familie română unită, alui Maxim Moșneag, originar din Oroiu, și soția sa Lucreția, originară din Sântioana de Mureș, ambele acestea parohii curat unite. Au ajuns în satul Berghia ca servitori, servind pela diferite gazde.

Preotul ortodox al comunei le-a cerut sămbrie, dar oamenii au refuzat, spunându-i că nu se țin de legea lui și părintele nu i-a mai molestat. Iată însă, că ortodocșii Berghiei s'au apucat anul acesta de edificarea unei noi biserici și pentru a putea stănge suma de lipsă, epitropia locală a bisericii „dominante“ s'a simțit în drept să pună și pe credincioșii noștri *un arunc de 4000 Lei*, cu toată bieții servitori n'au nici casă, nici pământ, ci doar 1½ jugăr arândă forțată. Protestând la preotul ortodox împotriva abuzului ce se încearcă împotriva lor, cari nu sunt de legea ortodoxă, acesta a răspuns că el n'are treabă cu legea lor, dar trebuie să plătească, fiindcă *sunt în satul lui*. Acelaș lucru li-s'a spus și din partea primului epitrop al ortodoxiei, care a adăugat că *dacă nu vor plăti au să iasă din comună*.

Oamenii nu s'au lăsat terorizați și știindu-se în dreptul lor, au refuzat orice plătire, mai ales că contribuind ei la sarcinile bisericesti din Oroiu, parohia unită, căreia sunt

afiliați, nici nu prea aveau de unde plăti. *La 29 August, serbătoarea tăierii capului sf. Ioan, s'a prezentat apoi la ei, în casa cu chirie unde locuiau, jurații comunali împreună cu primepitropul numit, cuprinzând tot ce bieții au avut în casă, ba până și cucurusul de pe hotar.* —

Faptele acestea, absolut autentice, grăiesc dela sine, făcând de prisos orice comentariu. Și ne grăiesc mai elocvent decât orice cuvânt, despre culmea nerușinării până la care se poate ajunge în numele „dominațiunii“ încadrate în Constituția unei țări, întemeiate pe „*protecțiunea cea deopotrivă a tuturor cultelor țării*“.

Familia Moșneag nu va plăti, căci nu se poate ca autoritățile mai înalte să nu ia imediat măsuri contra acestui abuz fără păreche, dar este nemaipomenit, că în plin veac XX să se fi putut ajunge la această rușine.

„*Nouii canoniști la Orizont*“. Sub titlul acesta se publică în numărul dela 7 Septembrie c. al ziarului „*Cuvântul*“ următoarea informație vrednică a fi reținută:

„*Confratele nostru 'Universul' publică fragmente din scrisoarea 1928/1927, prin care Patriarhia din Constantinopol făcând cunoscut Patriarhiei noastre felul în care s'a oficiat la Constantinopol parastasul pentru odihna sufletului regelui Ferdinand, găsește prilejul să-și exprime fericirea pentru înaltele însărcinări cu care a fost investit I. P. S. Miron.*“

„*Din relatările și comentariile eminentului om al bisericii, d. Stelian Popescu, reținem deocamdată că pentru 'Universul' patriarhul din Constantinopol este pe deoparte 'ecumenic', iar pe de alta 'cea mai înaltă autoritate a bisericii ortodoxe mondiale'. Am fi bucuroși să aflăm dacă aceasta e o părere definitivă a confratelui nostru.*“

„*Nu de alta, dar noi vom avea, probabil, în curând prilejul să revenim asupra chestiunii.*“

„*Ce ți-e și cu oamenii imprudenți!*“ —
Noi înregistrăm pur și simplu, așteptând să vedem ce-o să mai iasă și din această hărțuială în jurul regenței patriarhale.

Centenarul luptătorului Dr. Ioan Rațiu. De curând s'a publicat o știre, probabil dată de vreun prieten care n'a cunoscut chestiunea, că în 19 August 1927 s'a împlinit o sută de ani dela nașterea energicului și neuitatului conducător al Românilor din Transilvania și Ungaria, Dr. Ioan Rațiu. Ba, ziarul „*Carpații*“ dela Brașov s'a grăbit să scoată și un număr jubilar în onoarea celui serbătorit. Informându-ne la membrii familiei, ni s'a spus, că nu în anul 1927, ci în 19 August 1928 se împlinește o sută de ani dela naștere, ceea ce bine să se știe pentru lămurirea adevărului.

În legătură cu această știre mai dăm acum următoarele amănunte: Congresul avocaților, ținut la Timișoara în anul 1926, a hotărât cu mare însuflețire să onoreze memoria marelui luptător național, ridicându-i în piața Turzii o statuă pentru eternizarea pe veci a acestui ilustru coleg. Un comitet, în frunte cu vrednicul și merituosul decan al baroului Turda, dl deputat Dr. Valer Moldovan, a început deja lucrările pentru serbările ce vor avea loc în anul viitor, 19 August 1928, cu ocazia împlinirii de o sută de ani dela nașterea președintelui memorandiștilor.

Apelurile și listele de subscripție sunt lansate către toate barourile din țară. Nu ne îndoim, că avocații români își vor face datoria în mod demn.

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. Dr. Coriolan M. Pop Lupu profesor la Academia de teologie, iar pe pâr. Aloisiu Șimon paroh la Hârțău.

Centenarul nașterii lui Alexandru Papiu Ilarian. Nepoții și strănepoții fericitului Alexandru Papiu Ilarian și comuna Budiul de câmpie (azi „Papiu Ilarian“) vor serba centenarul nașterii lui, care — după datele sigure, ce le posedă familiile Maior și Viciu — se împlinește în 9 Octombrie c. Un parastas se va oficia în biserică gr.-cat. a comunei, unde a crescut Papiu și unde e înmormântată mamă-sa Ana n. Hodoșiu, cum și cumnatul său, răposatul paroh

Foița „Unirii“

La moartea unei surori*)

„Celce ascultă cuvântul meu, și crede întru celce m'a trimis pe mine, are viața vecilor, și la judecată nu va veni, ci a trecut din moarte în viață. (Io. 5, 24).“

Iubiți creștini!

Veți fi auzit de multe ori cântându-se la înmormântări: „*Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului*“.

De câte ori auzim noi acest cântec de jale și de câte ori asistăm la vre-o înmormântare, de câte ori stăm în fața unui coșciug, ne cuprind fiori... „*Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului*... Și florile unele înfloresc primăvara de timpuriu și trăiesc până vara târziu, altele au o viață cu ceva mai scurtă, se ofilesc ceva mai de grabă, altele, în sfârșit, sunt cari abia înfloresc și îndată ce razele soarelui încep să încălzească mai cu putere, se sting, se topesc, dispar.“

Coșciugul din fața noastră, ascunde corpul neînsuflețit al unei tinere fecioare, care abia a ajuns vârsta primăvăratică de 21 de ani.

*) Cuvântare rostită în biserică gr.-cat. din Beiuș, în 6/IX 1927, la înmormântarea oblatei asumpționiste: Sora Ana-Maria, fiica dlui Iosif Marian, directorul școlii primare din Aiud.

Viața ei, zilele ei, au fost într'adevăr ca floarea câmpului, ca floarea de primăvară, care abia a ajuns să înflorească și iată că razele de lumină și de căldură ale soarelui o sting, o topesc, o fac să dispară dintre florile vieții pământeste... Tinăra fecioară: Sora Ana-Maria nu mai este printre cei vii, s'a stins în primăvara vieții.

Cât de crudă ni-se pare moartea, cum fără de milă răpește din această grădină pământescă — dacă-i putem zice așa —, cum răpește o floare comună alor 2 familii: moartea răpește floarea vieții copilei Ana-Maria din grădina părinților ei naturali, cari au cultivat-o, au îngrijit-o cu atâta drag și gingașie; moartea răpește floarea vieții tinerei surori Ana-Maria, cea dintâi floare românească din grădina pământescă a bisericii Domnului, pe care Părinții asumpționiști voiesc s'o cultive pe plaiurile României; prima floare pe care Părinții asumpționiști au sădit-o în această grădină românească; cea dintâi floare, de care legau atâtea nădejdi — și se gândeau că parfumul ei plăcut va atrage multe albine lucrătoare, multe porumbește nevinovate, iată această floare este răpită, viața acestei flori este stinsă de căldura razelor „Soarelui.“

Firește că la prima vedere se pare crud — și pentru noi cari rămăneam în urmă fără îndoială este foarte dureros și deplângem și regretăm dispariția acestei floricele —, dar totuși moartea pentru Sora Ana-Maria nu este

atât de crudă cum ni s'ar părea la prima impresie. Și pentru ce nu?... Pentru că despre Sora Ana-Maria, în baza promisiunii Mântuitorului, putem afirma, că „*la judecată nu va veni, ci a trecut din moarte în viață*“; despre Sora Ana-Maria, putem afirma că n'a murit, ci a trecut din moarte în viață... „*Celce ascultă cuvântul meu și crede întru celce m'a trimis pe mine are viața vecilor*“... Și Sora Ana-Maria a ascultat cuvântul Domnului, ba și mai mult: Sora Ana-Maria, vrând să fie desăvârșită, a renunțat la toate și a mers după Domnul; Sora Ana-Maria și-a ales de mire pe Isus — și acest mire dumnezeesc, iată că abia după câteva luni dela logodire, o primește pe micuța lui mireasă în curțile împărăției Sale. Preafrumosul și atotputernicul mire al Sorei Ana-Maria, n'a lăsat-o să suspire prea mult de dorul său; n'a ținut-o prea mult în acest exil al vieții pământeste, ci după un interval atât de scurt, o duce în sinurile Tatălui, o duce în locașurile dreptilor, „*unde nu este durere, nici întristare, nici suspinare, ci viață fără de sfârșit*“. Iată pentru ce moartea pentru Ana-Maria, este o salvare, o binefacere, — moartea nu este pentru ea moarte, ci trecere la viață, trecere la fericirea, care nu se va lua dela dânsa...

Dupăcum razele de lumină și de căldură ale soarelui nostru planetar, pot topi și stănge floricelele plâpânde, așa razele de lumină și de căldură ale soarelui euharistic, au topit, au stins floarea vieții pământeste a Sorei Ana-Maria,

Vasile Pop. O *placă comemorativă* de marmoră albă, așezată în pereții bisericii celei nouă, se va desveli cu acea ocaziune și se va sfinți *crucea* pusă de urmași la mormântul străbunei.

Câteva date referitoare la preoțimea catolică. După datele mai recente preoțimea catolică din întreaga lume se cifrează la circa 312,000. Dintre aceștia majoritatea covârșitoare de peste 200 mii se află în Europa, repartizându-se pe celelalte continente numai restul de circa 112 mii preoți. În raport cu numărul populației catolice numărul nu este prea mic, dar considerând sutele de milioane de păgâni, cărora ar trebui să li-se vestească evanghelia mântuirii, se poate spune, că numărul preoților este mult mai mic decum ar fi de dorit. Așa bunăoară în Africa se vine un preot pe câte 400 catolici pe 82,000 păgâni; în Oceania pe câte 330 catolici și 111,000 păgâni; în China pe câte 800 catolici și 180,000 păgâni, iar în Japonia pe câte 880 catolici și 220,000 păgâni. Chiar și în Statele unite ale Americii numărul preoților nu este prea mare, întrucât câte un preot se vine pe 875 catolici, în vreme ce tot câte 260 protestanți au câte un predicator. Singur predicatori bapțiști sunt acolo la 49,000, față de abia ceva peste 20,000 preoți catolici.

Nouile premii ale Academiei române. Ca și în trecut, Academia română publică și pentru anul ce vine premii pentru »cărți publicate« și premii pentru anume »subiecte date«. Intre *cele dintâi* mai însemnate sunt următoarele: Premiul »Năsturel« de 4,000 Lei pentru cărți de orice natură; premiul statului »Eliade Rădulescu« de 50,000 Lei pentru o scriere literară sau de filologie; premiul »Dr. C. Păcuraru-Bianu« de 10,000 Lei, pentru scrieri de acelaș fel; premiul »Dr. Aurel Cosma« de 100,000 Lei pentru lucrări relative la științele auxiliare istoriei; premiul statului »Gh. Asachi« de 50,000 Lei pentru o scriere istorică; premiul »Adamachi« de 5,000 Lei pentru orice scrieri, cari să nu fie contra moralei; premiul »D. Constantinide« de 4,000 Lei pentru scrieri de conținut științific. Dintre premiile cu subiecte date amintim numai cele două premii ale statului de câte 50,000 Lei: Unul (»Eliade Rădulescu«) pentru »Viața și opera lui Eminescu«, și al doilea (Gh.

Lazăr) pentru »Studiul taxonomic, biologic și zoogeografic al unui grup din fauna unei regiuni naturale a României«. — Terminul de concurs pentru toate aceste premii este 31 Decembrie 1927 și cărțile publicate trebuie prezintate în câte 5 exemplare.

Locale. Dumineca viitoare, a săptămânei prime după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală pâr. Ioan Moldovan, profesor la liceul de băieți.

— Din cauza unor neajunsuri ivite în jurul transportului de materiale necesare feliurilor instalațiilor dela »Institutul recunoștinței«, lucrările n'au putut fi terminate la timp. A trebuit deci să se intrevină la minister pentru *amânarea deschiderii liceului și a școlii normale de fete*. Motivele învocate au fost apreciate de înaltul minister, care a încuviințat ca numitele școli să poată fi deschise numai la 1 Noembrie c. Excepție fac ultimele clase dela ambele școli (a VIII-a dela liceu și a VII-a dela școala normală), cari urmează a fi deschise fără nici o amânare la timpul prescris.

— Cu plăcere înregistrăm, că Dumineca trecută a avut loc în Blaj *cununia religioasă* a diui Septimiu S. Marian, profesor la liceul de fete cu dșoara Silvia A. Băgăian, profesoară la acelaș liceu.

Un congres internațional al misiunilor catolice va avea loc la sfârșitul lui Septembrie în Polonia, la Posen. Nu numai preoți, dar o lume întreagă de cărturari se pregătesc să participe la ședințele congresului, cari în realitate sunt cursuri de activitate socială religioasă. Monseniorul *Baudrillart*, această glorie a Franței catolice, va vorbi despre »Munca misionară a bisericii catolice în istorie«. El va fi urmat de somitățile Poloniei cu mari conferințe, din ale căror titluri se poate desluși însemnătatea congresului dela Posen pentru toată lumea creștină. Iată câteva din titlurile acestor conferințe: »Rolul social și civilizator al misiunilor«. »Opera sfintei copilării«. »Opera lui Sfântu Petru«. »Misiunile și știința«. »Istoria misiunilor în Polonia«. »Propagarea credinței«.

Dela „Astra“ culturală. Numerele ultime ale »Bibliotecei populare a Asociațiunii« sunt următoarele: Nr. 147. *Din poveștile lui Moș*

Toader și alte povestiri pentru popor. Frumoase legende și povestiri din Zarand, așternute pe hârtie de scriitorul țaran Adam Bolcu din Brad. Nr. 148: »Un ceas de șezătoare populară«. Două povestiri pentru popor de T. V. Păcățan, chiuituri populare, adunate de I. Pop-Reteganul și altele. Nr. 149: *Minunatele întâmplări ale lui Niță Zdrenghia, la București, în America și aiurea*. Scene hazlii, descrise cu verva unui umorist de talent, care este Alexandru Lupeanu-Melin, profesorul nostru dela Blaj. Niță Zdrenghia vede lupta cu taurii la București la cinematograf și crede că e aievea, izbind cu băta în pânza de cinematograf. În America pățește multe și de toate, povestindu-le în felul mucalit al unui povestaș sfătos. Amintiri din copilărie, cu drăcoveniile de pe atunci, completează această broșură, care ar trebui să fie citită în fiecare casă țărănească. — Prețul fiecărei broșuri numai 15 Lei (Sibiu str. Șaguna 6).

† **Valeria Anca n. Pop**, soția protopopului nostru din Baia-spre, s'a stins la 12 Septembrie c. în anul 52 al vieții și 35 al fericitei sale căsătorii. O deplâng numeroase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

Cărți & Reviste

GEORGE HOFFMANN S. I: *Il beato Bellarmino e gli. Orientali*. „Orientalia Christiană“ Vol. VIII. — 6 (Martie 1927). Roma. Prețul 5 lire.

Intemeiat pe bogate documente inedite — pe cari le publică în întregime —, autorul ne dă o bună orientare asupra legăturilor pe cari le-a avut acest mare învățat al veacului XVI cu bisericile orientale, al căror patron a fost declarat de curând, cu ocaziunea ridicării lui în șirul fericitorilor.

P. BRUNO VERCRUYSE — Dr. Al. Nicolescu: *Noui meditații practice pe toate zilele, anului*. Vol. I. Traduse în românește după ediția a VI prelucrată de P. Ioan Baptista Lohmann S. I. Editura »Reuniunii pentru misiuni din dieceza Lugojului«. Lugoj. 1927. Prețul 150 Lei.

Mai rar o carte așteptată cu mai mult interes și dela care să se spereze mai mult bine decât această traducere a primei cărți de meditații sistematice în limba

— pentru că Sora Ana-Maria a avut o dragoste atât de mare către preasfântul sacrament al euharistiei, încât se poate spune cu dreptul, că această dragoste a mistuit-o formal.

Sora Ana-Maria și-a ajuns idealul pe care și l-a ales în viață; și-a ajuns scopul pentru care sufletul ei a fost creat: mântuirea; a câștigat tot ce ar poate câștiga și n'a pierdut nimic — n'a pierdut nimic, pentru că toate bunurile și plăcerile ce ni-le poate oferi lumea, sunt nimic în comparație cu mântuirea, în raport cu fericirea veșnică.

Din acest punct de vedere, din această parte privind lucrurile — și creștini fiind, putem avea numai această considerație —, despre Sora Ana-Maria cu dreptul putem zice, că a trecut din moarte la viață.

Ba chiar pentru cei rămași, lacrimile de durere, vor trebui să se amestece cu lacrimi de sfântă bucurie spirituală. — Părinții naturali, familia naturală a tinerei Ana-Maria, să fie convinși, că floarea pe care moartea a răpit-o în primăvara vieții ei, va continua să crească și să înflorească în grădina raiului ceresc... fiica voastră Ana-Maria n'a murit, fiica voastră abia acum începe viața — și va rămânea tot fiica voastră —, înălțând rugăciuni către milostivul Dumnezeu, să vă trimită mângâieri și bucurii sufletești, pe cari — în viața pământească rămânând — poate că n'ar fi fost în stare să vi-le procure.

Asemenea și familia spirituală a tinerei

Ana-Maria: Părinții și oblatele asumpționiste se vor resemna pentru această pierdere, pentru această dispariție din grădina lor, a celei dintâi floricele de neam român — și se vor supune acestei hotărâri divine, se vor nutri cu speranța, ba chiar cu convingerea, că sorioara lor Ana-Maria, va rămânea pentru ei tot o floare, o floare care de acolo de sus, din grădina raiului, din paradisul îngerilor, va răspândi parfumul rugăciunilor ei, va răspândi parfumul, care va atrage multe albinițe lucrătoare și multe porumbițe curate. — Sorioara lor Ana-Maria va exopera dela atotputernicul Dumnezeu multe flori, multe roze, cari vor împodobi grădina pământească a bisericii Domnului, pe care ei voiesc s'o cultive aici pe plaiurile României. Ambele familii să se mângâie, că floarea pe care moartea le-a răpit-o din grădina lor, va fi sădită de însuși Isus, grădinarul veșnic, în splendida grădină a raiului ceresc.

Iar pentru noi toți, câți asistăm la această ultimă ceremonie pământească ce-o facem pentru Sora Ana-Maria — pentru toți trebuie să fie un *memento*: să învățăm din pilda sorioarei noastre, ca și pentru noi moartea să nu fie judecată, ci trecere la viață. Să învățăm din pilda Sorei Ana-Maria, care a înțeles și a urmat cu atâta zel și dragoste învățătura lui Isus: »Eu sunt pâinea vieții, părinții voștri au mâncat mană în pustie și au murit, aceasta este pâinea care coboară din ceriu, ca cine va mânca din ea să nu moară«. — »Eu sunt pâinea cea

vie care s'a coborât din ceriu, de va mânca cineva din pâinea aceasta, va trăi în veci« .. Să învățăm din pilda Sorei Ana-Maria, căreia ultimul gând ce l-a avut aici pe pământ, i-a fost la preasfântul Sacrament; ultimul gând al ei a fost la acest »izvor al vieții« — și ultima ei preocupare i-a fost, ca și cei iubiți ai ei, să se apropie de acest focar al dragostei lui Dumnezeu, ultima ei preocupare a fost, ca și cei iubiți ai ei, să se nutrească din această »pâine a vieții«, ca nici ei să nu moară, ci să treacă din moarte la viață. Să ne fie învățatură și lecție cele din urmă cuvinte ale Sorei Ana-Maria cari au fost:

„Te-ai cuminecat mamă?“ „Te-ai împărtășit?“ — La ce mama ei bună, care poate fi mângâiată, că a crescut și are așa o copilă — a răspuns: „Da dragă m'am cuminecat!“ — și cu acestea s'a sfârșit. — Să fie pentru toți un *memento*!... să știe fiecare, că dacă va muri cum a murit Sora Ana-Maria, la judecată nu va merge, ci va trece din moarte la viață. Amin. P. T. M.

„UNIREA“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nici unui bun creștin.

românească. După cele peste 600 pagini ale întâiului volum, va urma, probabil încă în cursul acestui an și cam în aceeași estensivitate, volumul al doilea, îmbogățind literatura noastră bisericească cu o carte de mare preț. Meditațiile pâr. Vercruysse urmează firul anului bisericesc și partea aceasta cuprinde materialul ce se potrivește primelor luni ale anului, ajungând până la vre-o 2 săptămâni după Rusalii, având și o luna suplimentară pentru a fi de ajutor în zilele când, pe urma Paștilor mai târziu, materialul de meditat trebuie acomodat acestei schimbări. Cartea este lucrată pentru anul bisericesc al Apusenilor, dar indicațiile și îndrumările pe cari le dă, la loc potrivit, Preasfințitul traducător, fac din ea o opera perfect utilizabilă și din partea oricărui preot al bisericii noastre răsăritene. Hârtia bună și tiparul elegant laudă gustul reuniunii editoare, care dacă a investit în ea un capital atât de însemnat poate aștepta cu tot dreptul, să nu fie preot român unit, care să nu-și cumpere această carte: o adevărată hrană de toate zilele a sufletelor insetate după adevăr și viață. — Tot ce am dori este, ca la câlcăul celui de al doilea volum să ni-se dea, alături de indicele curent, și un indice aranjat în ordine alfabetică, după materii, ca astfel lucrarea să poată fi utilizată cu mai multă ușurință și ca isvor pentru predici.

N. GHIULEA: Asociațiile țărănești. Formele, istoricul și rezultatele Asociației țărănești. Asociația țărănească în România. București (ed. „Cartea Românească“). 1926. Prețul 58 Lei.

Eminentul profesor de politică socială dela universitatea din Cluj, ne dă în această carte un studiu din cele mai prețioase asupra celui mai important capital de mișcare economică a țării noastre, eminamente agricole. Oricine vrea să lucreze cu folos și să aibă rezultate pe terenul asociațiilor țărănești va trebui să-și procure această lucrare premiată de „Cartea Românească“ din București.

STUDI RUMENI. Publicate sub îngrijirea secției românești a „Institutului pentru Europa orientală“ Vol. I. Roma. 1927. Prețul 8 lire

Ca supliment la cunoscuta revistă „L. Europa orientale“ s'a scos în lunie a acestui an, sub conducerea profesorului Carol Tagliavini dela universitatea din Bologna, acest prim volum de „Studii românești“, căruia la fiecare semestru îi va urma câte o nouă publicație similară. Alături de o bogată bibliografie, care dovedește o foarte bună orientare asupra mișcării de pe terenul filologiei românești — preocuparea de căpetenie a acestor studii —, volumul are lucrări datorite unor specialiști ca însuși directorul Tagliavini, Ț Vasile Pârvan, M. Bartoli, R. Ortiz și Al. Marcu. „Proemiul“ deosebit de interesant al directorului anunță că vor mai colabora dd H Baric, I. Bianu, Th. Capidan, N. Cartoian, O Densușianu, N. Drăgan, I. Farinelli, N. Iorga, W. Weyer-Lübke S. Pușcariu și alții; așa că contribuția pe cari aceste „Studii“ le vor aduce mișcării științifice românești vor fi desigur din cele mai prețioase.

ANTON PANN: Povestea vorbei. Opere complete. Vol. I. Editura „Cartea Românească“. București. 1927. 45 Lei.

Cunoscutele proverbură și anecdote „de prin lume adunate și iarăși la lume date“ ale celui ce-a fost Anton Pann (1794—1884) se dau acuma într'o nouă ediție, îngrijită cu multă pricepere de Gh. Adamescu, membru corespondent al Academiei române. O interesantă introducere, o bună biografie, note, indice și un deosebit de prețios glosar întregesc acest prim volum din operele complete ale lui Pann.

DR. CORIOLAN SUCIU: Din tinereța lui Ioan Trifu alias Maiorescu. De ce a trecut în țară? (Extras din revista „Societatea de mâine“). Cluj. 1927.

Pe temeiul de documente inedite, scoase din arhiva mitropoliei din Blaj, ni-se lămurește în acest mic studiu un interesant colț din viața lui Ion Maiorescu. Sunt pagini cari desvălesc preocupări cari nu pot decât să onoreze pe un profesor dela școlile Blajului nostru.

TRANSILVANIA, An. 59 Nr. 5—6 (Maiu lunie). Sibiu. Prețul 30 Lei.

Cu multe studii interesante — între cari și o serie de contribuții la jubileul dela 50 ani dela declararea independenței române — organul acesta al „Asociației“ noastre dela Sibiu continuă linia preocupărilor sale culturale și științifice.

BULETIN EUGENIC ȘI BIOPOLITIC. Publicație lunară a secției medicale și biopolitice a „Astreii“. An. I Nr. 72 (Iulie August). Cluj. Abonamentul 200 Lei pe an.

Sub îngrijirea pricepută a dlui prof. Iuliu Moldovan, lună de lună se publică în acest buletin studii și

informații puse în serviciul eugenic și biopolitic al țării și neamului. Sunt lucruri cari merită întreagă atenția opiniei publice, interesând în chip special și pe conducătorii satelor noastre, cari sunt preoții și învățătorii.

Telefonul „Unirii“

Gh. Stărciu. Trimitând actele la Gherla, nu Vă putem servi momentan cu cele comunicate din partea organului oficial al Clujului, dar sperăm că totuși veți ajunge în situația de-a ne putea arăta adevărul.

„Legea românească“. Oradea. Nu cunoaștem volumele publicate până acum din opera scoasă de Academia maghiară dela Budapesta sub titlul „Tisza István levelei“ și astfel nu putem controla în ce măsură și pe ce temei ar compromite acelea pe „fostul episcop al Gherlei“. Dar lucrul nici nu ne împoartă prea mult. Atitudinea românească și intransigentă a bisericii noastre din toate manifestările ei colective este mult mai bine întemeiată în opinia publică a neamului nostru, decât să poată fi slăbită prin actele particulare de oportunism politic, la care s'ar fi dat unul sau altul dintre membri ei, fie și dintre cei însemnați cu insigniile episcopatului. Am vrea totuși să știm, dacă între cele „atâtea mărimi“ pe cari „Serisorile“ numite vor avea darul „lugubru“ de le îngropa, mai sunt, ori nu, și alte personaje unite, ori doară întreg restul aparține foștilor prietini și comilitani ai mitropolitului Mangra de „lugubrisimă“ amintire.

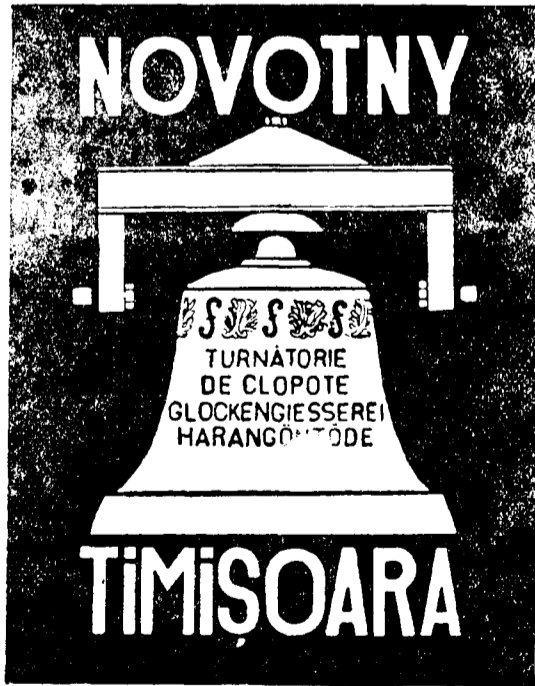
N. București. Am citit și noi destăinuirile alarmante ale dlui Nae Ionescu referitoare la isprăvile societății Y. M. C. A. ai cărei membri s'au dat în străinătate la acte absolut nepatriotice și suntem foarte curioși, dacă anume cercuri ale ortodoxiei — în frunte cu pâr. arhimandrit Scriban, marele lor patron — vor continua, ori nu, să aibă față de ei atitudinea suspectă de până acum. Noi de mult am arătat temeiurile protestante și străine de sufletul neamului nostru, pe cari le au aceste tovarășii de anglicanism sportiv.

I. Câmpia Turzii. La a doua parte a cursului de cantori, care se deschide pe ziua de 1 Octomvrie c. nu se pot înscrie decât cei ce au fost înscriși și la partea de astă primăvară. Taxele de înscriere pentru partea a doua, de toamnă, se va face cu o zi înainte de deschidere, la 30 Septemvrie. — Avizul trimis l-am primit cu bucurie și vom căuta în curând prilej să ne convingem „de visu“ despre cele comunicate.

„Telegraful Român“. Sibiu. În „chestia dela Stărciu“ Vă rugăm să aveți puținică răbdare, căci avem bune nădejdi să Vă putem convinge pe toți, că nu „Unirea a sfeclit-o“, cum Vi-se pare, ci aceia cari abia după 6 luni au putut să câștige dela primăria de acolo un act, ale cărui dedesupturi sperăm să le putem lămurii în curând, poate chiar „acte cu și documente“.

Dr. V. Aiud. Vă avizăm, că am primit abonamentul trimis pe anul curent.

A. Gheorgheni. Am primit 200 Lei. Achitat până la 31 Dec. 1927.

Strada Lunei 4. Fondat în 1872.

Turnătorie de clopote cea mai mare din țară.

Citiți și răspândiți „UNIREA“

Preoți!

Invățătorii!

Comandați

LA LIBRARIA ANCA

CLUJ

„Cărarea Fericirii“

Carte de rugăciuni de preotul G. MĂNZAT. Conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni la orice ocaziune, fiind aprobată de P. S. dl episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581-1925.

Legată în carton tare pentru școlari 85 Lei.

> > până înă cu cruce aurită 140 >

> > piele lux, pe hârtie velină 280 >

> > > scl. pentru dame 350 >

Nou!

Nou!

„Domnului să ne închinăm“

Carte de rugăciuni pentru elevi în leg. tare lei 25.

Predici la morți 60 Lei**Predici p. postul mare**

50.— Lei

Teatre populare 15—30 Lei.

școlare 15—30 Lei.

Monoloage și dialoage

10—15 Lei.

Album de modele românești (250 motive) 100 Lei.

Porto recomandat costă 15—30 Lei.

Mare depozit de clopote

dela 25 kg. în sus. Ornate bisericești. Odăjdii. Prapori etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT.

(20) 19—20

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune ștofe.

Prapori de mătasa din Damasc. Candelabre din bronz aurit de 6 până la 24 lumini. Potire cadelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de elopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 12—?

Turnătorie de clopote și metal.**SCHIEB & KAUNTZ**

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războin, eleptuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 31—52